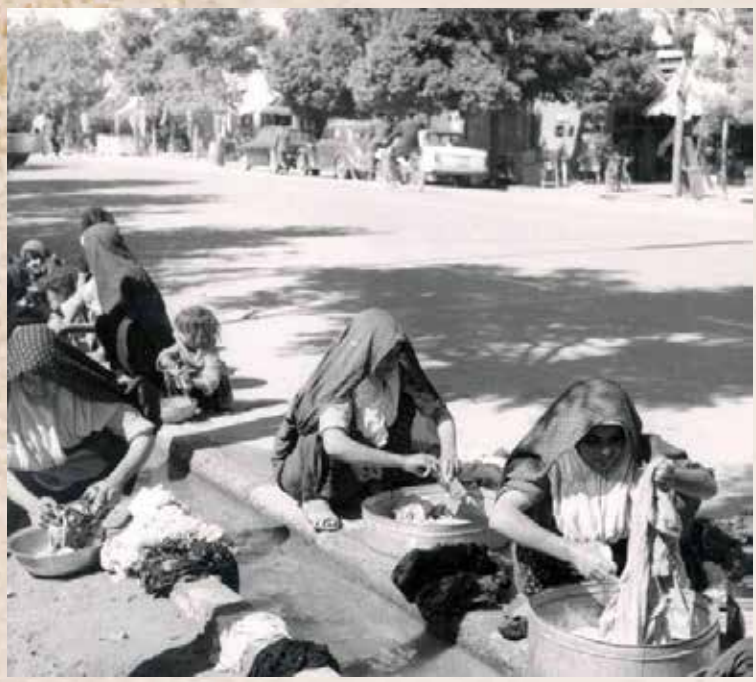

اولین اعلان رسمی اداره بلدیه طهران

روزگار ریختن فاضلاب و شستن حیوانات در خیابان‌ها!

■ **حسن مجیدی** / در زمان حکومت قاجاریه اداره‌ای بنام «اداره احتساب» زیر نظر «داروغه» تشکیل گردید که اعضای آن را «عملیه احتساب» می‌خواندند. همچنین دستوری به نام «تنظیفات حسنه» برای نظافت شهرها و پاکیزگی کوچه‌ها و مجاری آب صادر و به‌دست عمله احتساب داده شد. از دوران پادشاهی ناصرالدین شاه و پس از آن، «اداره احتسابیه» با دو شعبه «احتساب و تنظیف» وظیفه حفظ و تأمین نظافت و امور شهری را برعهده داشت. این اداره پس از انقلاب مشروطه و با تصویب نخستین «قانون بلدیه» در اولین دوره مجلس شورای ملی در تاریخ یکشنبه ۲۰ ربیع الثانی سال ۱۳۲۵ هجری قمری- ۱۱ خرداد ۱۲۸۶ هجری شمسی، با هدف حفظ منافع شهرها و ایفای حوایج اهالی شهرنشین، به «اداره بلدیه» تغییر نام داد و اولین بلدیه قانونی در طهران در سال ۱۲۸۹ و سه سال بعد از تصویب قانون تأسیس بلدیه شکل گرفت.

با فروپاشی قاجاریه، این قانون تا پنج سال پس از روی کار آمدن حکومت پهلوی و سلطنت رضا شاه به قوت خود باقی بود اما در ۳۰ اردیبهشت ۱۳۰۹ قانون دیگری به تصویب رسید که به موجب آن قانون قبلی لغو گردید. سومین قانون شهرداری در سال ۱۳۲۸ از تصویب گذشت، اما قانون مذکور پس از سه سال و در سال ۱۳۳۱ و در زمان نخست‌وزیری دکتر محمد مصدق با استفاده از اختیاراتی که برای تصویب و اجرای لوایح قانونی به او داده شده بود تغییر یافت. پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و سرنگونی دولت مصدق، قانون فوق الذکر در تیر ماه ۱۳۳۴ با تغییراتی به تصویب کمیسیون مشترک مجلسین رسید.

***

با کودتای سوم اسفند سال ۱۲۹۹ و صدارت سید ضیاءالدین طباطبایی، اداره بلدیه زیر نظر ریاست وزرا قرار گرفت. اولین اعلان رسمی این اداره جهت رعایت بهداشت عمومی از سوی مردم طهران، به‌نقل از روزنامه ایران روز چهارشنبه ۱۱ رجب ۱۳۳۸ مطابق با ۱۱ فروردین ۱۲۹۹ را می‌خوانید:

اعلان

اداره بلدیه نظر به حفظ الصحه عمومی و نظافت شهری و سهولت عبور و مرور مواد ذیل را اعلان می‌نماید:

۱- هیچ کس حق ندارد زباله و نخاله دکاکین، کاروانسرا، حمام خود را در معابر عمومی بریزد و هر کس مکلف است زباله‌های خود را جمع آوری کرده و در موقع لازم به خارج شهر حمل نماید.

۲- الاغ دارها یا خاکروبه کش‌ها (کوله بار) حق ندارد خاکروبه‌های شهری را در کوچه‌ها و خیابان‌ها و سایر معابر عمومی بریزد و تمام آنها مکلفند زباله‌ها را به نقاطی که از طرف اداره بلدیه برای آنها معین می‌شود حمل نمایند.

۳- عموم الاغ دارها یا خاکروبه کش‌ها مکلفند خود را به اداره بلدیه معرفی کرده و یک اجازه‌نامه دریافت دارند (از تاریخ انتشار اعلان تا ۱۰ روز دیگر در این مدت تخلف کنند مجازات می‌شوند)

۴- ریختن فاضلاب‌ها و آب‌های عفن آب انبارها و حوض‌ها و حمام‌ها و لجن‌های نقاط مزبوره و کثافات مستراح‌ها در معابر و مجاری آب‌ها قدغن است.

۵- ریختن خاکسترهای حمام‌ها در معابر عمومی اکیداً ممنوع است. عموم حمامی‌ها باید خاکسترهای حمام‌های خودشان را جمع آوری کرده به خارج حمل نمایند و هر کدام در حمام‌های خود جای جمع آوری خاکستر نداشته باشند باید در جعبه‌های مخصوصی جمع آوری کرده به خارج حمل نمایند.

۶- شستن کهنه و البسه و فرش و لحاف و سایر پارچه‌ها و رخورت و ظروف در مجاری آب‌های عمومی بکلی ممنوع و مرتکب جلب و مجازات خواهد شد.

۷- خشک کردن پهن و برگ در معابر عمومی ممنوع است.

۸- کثافت نمودن و ادرار کردن در معابر عمومی و مجاری آب‌ها اکیداً ممنوع، مرتکب مجازات شدید خواهد شد.

۹- در صورتی که در کوچه‌ها و خیابان‌ها و سایر معابر عمومی زباله دیده شود پس از تحقیق مرتکب به مجازات می‌رسد.

۱۰- شستن حیوانات از قبیل اسب و قاطر و الاغ و گوسفند و سگ و غیره در مجاری آبها ممنوع است.

۱۱- مواد فوق پس از انتشار توسط جراید و اعلان فوری بموقع اجرا گذارده می‌شود.

توضیح آنکه مواد شش و هفت وقتی بموقع اجرا گذاشته خواهد شد که رختشوی خانه‌ها و مستراح‌های عمومی را اداره بلدیه تهیه و احداث نماید.

نمره اعلان ۱۰۹۲ **اداره بلدیه طهران**

ایران

اعلان